

VZPOMÍNKA

Rok 2011 nám pomalu končí a my, stejně jako mnozí z Vás přemýšlíme jaký vlastně byl. Někteří se zamýšlejí kam se vlastně poděl a jak rychle utekl. Jiní hodnotí své úspěchy i neúspěchy a zcela určitě všichni přemýšlíme jaký vlastně bude ten rok příští do kterého vstupujeme s krásnou nevědomostí.

Smutné události posledních dní asi zasáhly každého slušného člověka, kam jak vidět nelze řadit některé tzv. politiky, kteří však jdou poctivě ve šlépějích tyranů a masových vrahů a hrdě se k nim hlásí. O to smutnější je, že právě takoví mají stále v naší společnosti svoji podporu a přežívají. Nutí to člověka k zamýšlení.

Když ne tak v nedávných volbách zaznívala slova o politických dinosaurech všichni uvažovali jen o určité garnituře, která byla dlouho u moci. Jenže členové parlamentu jsou také mocí, i když ne výkonnou, ale zákonodárnou. O to hůř, pokud se v tomto sboru za posledních dvacet let nic nezměnilo a všichni se tváří, že to vlastně ani nejde. Nejde a nebo nechceme?. Je vidět, že přestože jsou oficiálně pro demokracii, drží si stále své pevné pozice a čekají na příležitost. Svůj vzor mají v Rusku, které také ukázalo jak se umí zachovat ve slušné světové společnosti a kam se řadí. I takové detaily by měly být brány v potaz při rozhodnutí o chystané jaderné zakázce. Je zajímavé, že Adolf Hitler se v roce 1937 zachoval podobně, když kondolenci k úmrtí T.G. Masaryka také neposlal na rozdíl od vládců Itálie a Japonska.

Jak tomu bývá v našich krajích zvykem, dostává se výjimečným osobnostem uznání více v zahraničí než u nás a po smrti pak narychlo stavíme pomníky a pojmenováváme co se dá. Pojmenování významného místa či stavby je samo o sobě správné a má ukázat naši úctu dotyčné osobnosti, ale také ukázat morální postoje, čeho si společnost váží a jaké zásady ctí a to nejen v krátkodobém stylu, ale jako trvalé hodnoty, které jsou součástí našeho systému a vzorem pro další generace. V případě Václava Havla není třeba žádné čekací lhůty, protože jeho kvality jsou prověřené, ale mějme na paměti, že všechno konání by mělo mít určitou formu a přece jen trochu rozvahy než bezhlavé okamžité změny.

Praha, 28. 12. 2011



A0235 - Detail z akcie Národní banky Československé s motivem svatojiřské legendy, 1926

VÝROČÍ

Každým rokem se přidávají nová a nová významná data a seznam výročí se tak rozrůstá o další osobnosti a události. Časem bude jistě Václav Havel pravidelně připomínán. My bychom se však měli ohlédnout dále do historie, tak jako každý měsíc a připomenout ty již minulé výročí na které se i trochu zapomíná.

Smutným výročím je 4. prosinec 1941 kdy do Terezína dorazil první transport Židů. O den později začala sovětská protiofenzíva v boji o Moskvu, která změnila celou bitvu a znamenala první silnou porážku Německa. O další dva dny, tedy sedmého zaútočila japonská armáda na Pearl Harbor. Před dvaceti roky, přesně 8. prosince 1991 vzniklo Společenství nezávislých států, které uspišilo rozpad Sovětského svazu, ten zanikl definitivně 31. prosince 1991.

Na 9. prosince připadají dvě události spojené se jménem Josefa Mánesa. V roce 1864 byl vysvěcen první sokolský prapor Tělocvičné jednoty Pražské a zahájena tak tradice Sokola. Na stejný den, ale v roce 1871 pak připadá výročí úmrtí tohoto umělce. Josef Mánes je kupodivu spojen i s akciemi. V roce 1926 když vznikla Národní banka Československá, zvolila si ta na své akcie motiv Josefa Mánesa, který použil na prapor Jednoty Říp z Roudnice.

Na 10. prosince 1901 připadá výročí zahájení udělování Nobelových cen. Před 160 roky, tedy 16. prosince 1851 byl zatčen a deportován do Brixenu Karel Havlíček Borovský, kde byl nezákonně deportován až do roku 1855.

Galileo Galilei spatřil 28. prosince 1611 jako první při svých pozorováních ve svém dalekohledu planetu Neptun, kterou zpočátku považoval za hvězdu.

No a nám nezbyvá než uzavřít celý rok a za pár dní zahájit nový s číslem 2012.

NOVÁ ZÁHADA

Již několikrát jsme ve věstníku psali o různých členských podílech nebo o členských knížkách, která vydávala různá družstva, tzv. společenstva. Zákon č.70 říšského zákoníku z roku 1873 o společenstvech hovoří v § 5 o vydání podílů v závodě, resp. v dalších částech zákona o tzv. závodních podílech.

Podle dosavadních poznatků byly na tyto závodní podíly vydávány buď podílní listy a nebo členské knížky. Zpravidla se konkrétní případ řešil individuálně u každé firmy podle zvoleného typu stanov a podle případné příslušnosti k centrále společenstev. Např. zemědělská družstva spadající pod Ústřední jednotu českých hospodářských společenstev měla podle vzoru vydávány většinou členské knížky. Podobně tomu bylo i u jiných svazů a jednot. Např. záložny a kempeličky spíše vydávaly členské knížky, ale jsou výjimky i s podílovými listy.

Doposud však bylo více méně pravidlem, že pokud konkrétní družstvo jednou začalo s vydáváním daného typu dokumentu, tyto pak vydávalo po celou dobu své existence. Pokud však družstvo změnilo svoje stanov, např. u cukrovarů při tzv. porolnicení, mohlo dojít i ke změně ve formě vydání těchto podílů. Podobně můžeme uvádět rozdíl v právozárečných pivovarech, u kterých z počátku nebyly vydávány podílové nebo členské knížky, ale jak je uváděno v katalogu pivovarů a sladoven, byly u některých podniků právozárečných vydány podílové listy nebo členské knížky připadající na příslušný dům s várečným právem.

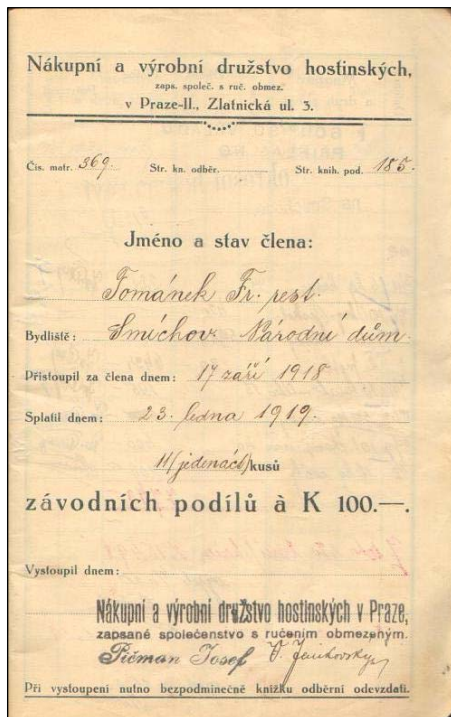
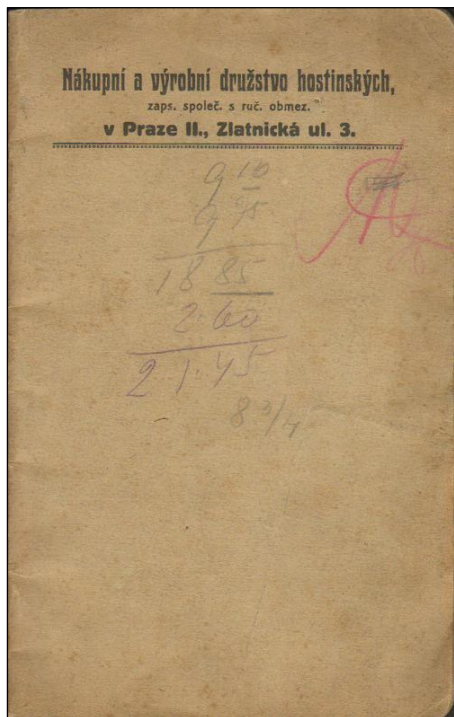
Při změně statutu je však celkem pochopitelné, že mohlo dojít i ke změně formy uvedených podílů, tak jako např. u mlékárny v Bohušovicích. Ze sbírek MCP je patrné podle exponátu U0028, že nejprve byly vydány v letech 1918-1921 pod firmou „Družstvo pro průmysl mléčný, zapsané společenstvo s ručením omezeným v Bohušovicích-Brňanech n. O.“ členské knížky a po změně stanov, resp. po roce 1945 již pod novým názvem „Rolnické družstvo pro průmysl mléčný Bohušovice-Brňany, zapsané společenstvo s ručením omezeným“ byly vydány podílové listy.



A2171 – Podílní list Nákupního a výrobního družstva hostinských v Praze vydaný 7. 8. 1919 na 100 K, tisk Josef Loh v Praze, 1910-1919

Odišným případem však může být nově objevený podílní list Nákupního a výrobního družstva hostinských v Praze, zapsaného společenstva s ručením omezeným. Tento podílový list se shoduje s dobou vydání členské knížky vedené ve sbírce U. Ta, kterou vedeme pod č.U0094 potvrzuje členovi Františku Tománkovi, že přistoupil jako nový člen do družstva 17. září 1918 a splatil podíly 23. ledna 1919. Záznamy v knížce jsou až do 4. června 1920. Nutno dodat, že členská knížka je současně knížkou odběrní na nakoupené zboží právě přes tuto firmu a záznamy o podílech se zde nemění.

Vznikají tak otázky, zda nejprve byly členské knížky a pak podíly. Nebo zda byly vydány podílové listy a členské knížky, byť uvádí upsané podíly byly jen duplikováním záznamů, protože knížka sloužila především k záznamům nákupů a tak poznámka o podílech byla jen pomocnou evidencí pro případné pracovníky družstva při styku s členy, aby nemuseli do členských svazků porovnávat záznamy. Podobných otázek tak můžeme začít klást stále víc a víc. Základním problémem, který je pro jejich zodpovězení jsou archivní dokumenty. Ty jsou však zatím badatelsky nepřístupné a je i otázkou, zda vůbec



U0094 – desky a první vnitřní list členské knížky Nákupního a výrobního družstva hostinských v Praze vydaná 23. 1. 1919 na 11x 100 K, tiskárna neuvedena

existují. V záznamech obchodního rejstříku nalezneme pouze údaje o jmenovité hodnotě podílů a ta je 100 Kč. To je jediný v současné době ověřitelný záznam. Je však otázkou zda jsou dochovány alespoň stanovy a nebo záznamy z konání valných hromad, kde by se odpovědi na tyto otázky jistě našly.

Je však třeba zdůraznit, že zákon o společenstvech, ani jeho pozdější úpravy neurčují samy, jaká forma podílu má být členům vydávána a tak dokud se opravdu neobjeví dotyčné záznamy nebo přinejmenším stanovy, kde taková okolnost může být uvedena, nelze nikdy jednoznačně určit zda příslušná firma vydala podíl, členskou knížku nebo v průběhu času obojí a v jakém pořadí či jaké formě. Jak si všimnete, uvedený podíl je pro hromadné vydání a tedy pokud někdo upsal třeba deset podílů, nemusel jich obdržet všech deset, ale jen jednu listinu, podobně jako u knížek, kde je hromadná podoba vlastně přirozená.

Asi Vás tedy zatím zklameme, když na položené otázky neodpovíme jednoznačně a jen nasadíme brouka do hlavy, těm, kteří se nad takovými okolnostmi zamýšlejí. Je ale jen otázkou času, kdy se podaří v archivu objevit tyto materiály a zcela určitě po jejich zpřístupnění odpovíme na tuto okolnost a snad se podaří časem objasnit podobná vydání i u dalších podílů. Budeme doufat, že se to v novém roce 2012 podaří, ale zcela jistě je takové podrobné zkoumání během na dlouhou trať. Můžeme však s radostí konstatovat, že všechny příslušné archivy nám doposud vždy vycházely maximálně vstříc a v mezích svých možností nám umožňují studium i nezpracovaných fondů, za což je jim třeba poděkovat.

Rudolf Píša



Závěrem přejeme, Vám našim čtenářům za celý náš kolektiv hodně štěstí, zdraví a osobních i pracovních úspěchů v roce 2012.

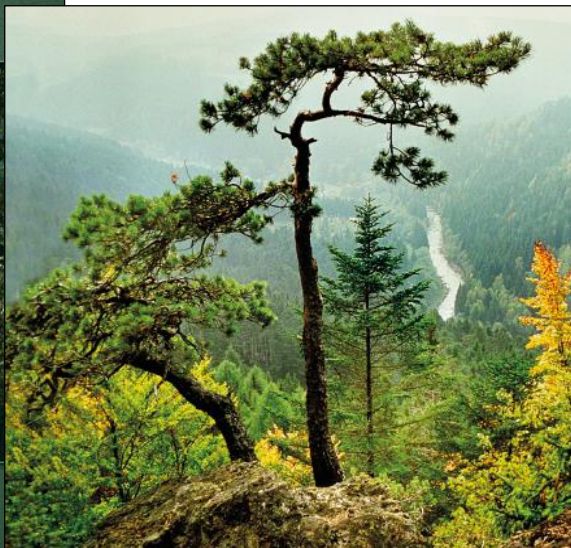
ŠUMAVSKÁ LEDOVCOVÁ JEZERA, KARY, STRŽE A VODOPÁDY

Ivo Svoboda



DAS
MEDIA

DAS
MEDIA



Šumavou
vrcholy
i údolími

Durch Berg
und Tal
Böhmerwald

IVO SVOBODA

DAS MEDIA, a.s. vydává pro všechny milovníky přírody knihy z edice „Šumava“. Autorem je Ivo Svoboda, který působil na Šumavě jako lesní inženýr a má tak nejen bohaté odborné znalosti, ale zejména svůj rozsáhlý fotoarchiv a dokumentaci.

Zatím posledním počinem je obrazová publikace „Šumavou vrcholy i údolími“, která je svým rozsahem i zpracováním zcela unikátní a potěší každého, kdo ocení krásy přírody a celého regionu.

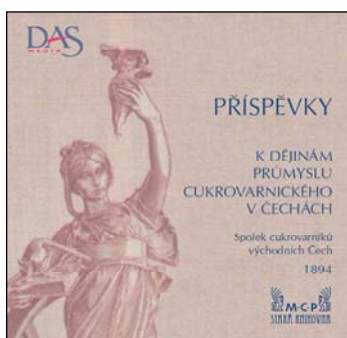
V edici MCP vydávané ve spolupráci s Muzeem cenných papírů vyšly zatím dva tituly a to katalog cenných papírů z oboru pivovarů a sladoven a příspěvky k dějinám průmyslu cukrovarnického ve východních Čechách, 1894.

Všechny tituly najdete v knihkupectvích po celé ČR a nebo si je můžete objednat na naší adrese.

DAS MEDIA, a.s.
Pod Vílami 13
140 00 Praha 4 - Nusle

media@das-mcp.cz

www.das-mcp.cz



PIVOVARY A SLADOVNY KATALOG CENNÝCH PAPÍRŮ



MCP

 **M·C·P** 
MUZEUM CENNÝCH PAPÍRŮ
NADAČNÍ FOND

NADAČNÍ KONTO

369 000 369 / 2010

Fio banka, a.s.